

Psykologtidningen debatt

Svar från Lars Ahlin på Billy Larssons debattartikel:

”Socialstyrelsen förespråkar mångfald”

Billy Larsson refererar till en intervju i Psykologtidningen efter Förbundsstyrelsens majmöte. Jag kan delvis instämma i att lösryckt ur sitt sammanhang kan citatet om ”mångfald” tolkas på ett annat sätt än vad jag avsett. Därför vill jag inledningsvis citera lite mer ur intervjun:

”De nyckelbegrepp vi diskuterade på styrelsemötet var kompetens och mångfald. Med kompetens avser vi att det är självklart att psykologer ska ha en framträdande roll som experter på psykologi. Det krävs kvalificerade psykologers kompetens för att bedöma vad som är rätt psykologisk behandling vid rätt tillfälle och för varje klient, liksom att hantera avvikelser under behandlingen. Detta kommer inte fram i riktlinjerna. – Vi saknar också synen att mångfald i behandlingsmetoderna är betydelsefull. Riktlinjerna är för ”metodfixerade”. För att kunna lyckas att hjälpa så många klienter som möjligt krävs mångfald, säger Lars Ahlin.”

Jag vill också citera ur förbundets remissvar till Socialstyrelsen:

”Generellt när det gäller dessa rekommendationer och bedömning av effekt är, att ingen enskild metod kan bedömas fristående från kompetensen hos dess utövare.”

Dessutom:

”I de fall där flera olika behandlingsformer har visat sig vara i stort sett likvärdiga bör detta framgå tydligt i rekommendationerna. I takt med att resultat av vetenskapliga studier om olika behandlingsformer växer fram och presenteras, måste detta få återspeglas i riktlinjer och rekommendationer”.

UTAN DEN kvalitetssäkring som behandlarens psykologiska kompetens utgör, riskerar riktlinjernas metodfokus att urholka patientsäkerheten. De riskerar också att tas som intäkt för arbetsgivaren att utesluta kompetens och beprövad erfarenhet som i den kliniska praktiken så väl behövs, med tanke på den närmast katastrofala brist som råder vad gäller tillgång till psykologisk behandling.

Viss hoppfullhet väckte ett uttalande av Socialstyrelsens Märten Gerle i SVT Aktuellt där han menade att psykologisk behandling oskickligt utförd ”är farlig!” och att man som klient bör fråga efter ”legitimerade psykologer eller psykoterapeuter”.

”MÅNGFALD” SKA främst ses ur ett klientperspektiv. Mitt uttalande i intervjun innebär självklart inte att valet av metod är oviktigt eller att de vid varje diagnos är utbytbara! Det innebär inte heller att alla psykologer är lika kompetenta inom alla behandlingsmetoder. Psykologens medvetenhet om egen kompetens och begränsning, tillsammans med respekt för varandras kompetens, underlättar för oss att lotsa klienten till rätt behandlingsform.

Psykologförbundets policy om *Evidensbaserad psykologisk praktik*, som utarbetats med hjälp av vårt vetenskapliga råd, rimmar väl med detta resonemang. Som professionell legitimerad psykolog förväntas man hålla sig uppdaterad om vad som enligt vetenskap och beprövad erfarenhet är ”bäst tillgänglig forskning och metod” vid ett givet klientbehov av psykologisk bedömning och behandling. Psykologen har därtill att ta hänsyn till klientens individuella förutsättningar i det sammanhang som han/hon befinner sig i.

Riktlinjearbetet har liksom evidensdebatten aktiverat mer av utvärdering och forskning. Vi gläds åt att Socialstyrelsen lyfter fram psykologisk behandling, där KBT kommit att utgöra ”murbräcka”, som

förstahandsalternativ före medicinsk behandling. Förhoppningsvis kommer den färdiga visionen av riktlinjerna tydligare än den preliminära, att framhäva vikten av det breda psykologiska kunnande som krävs för bedömning av rätt insats vid rätt tillfälle utifrån den unika klientens behov. I detta avseende har naturligtvis en välutbildad legitimerad psykolog de bästa grundförutsättningarna för att säkra kvalitet och patientsäkerhet.

LARS AHLIN
Förbundsordförande
2009-09-28